

Gemeente Brummen

Hoort bij besluit van het college van Brummen

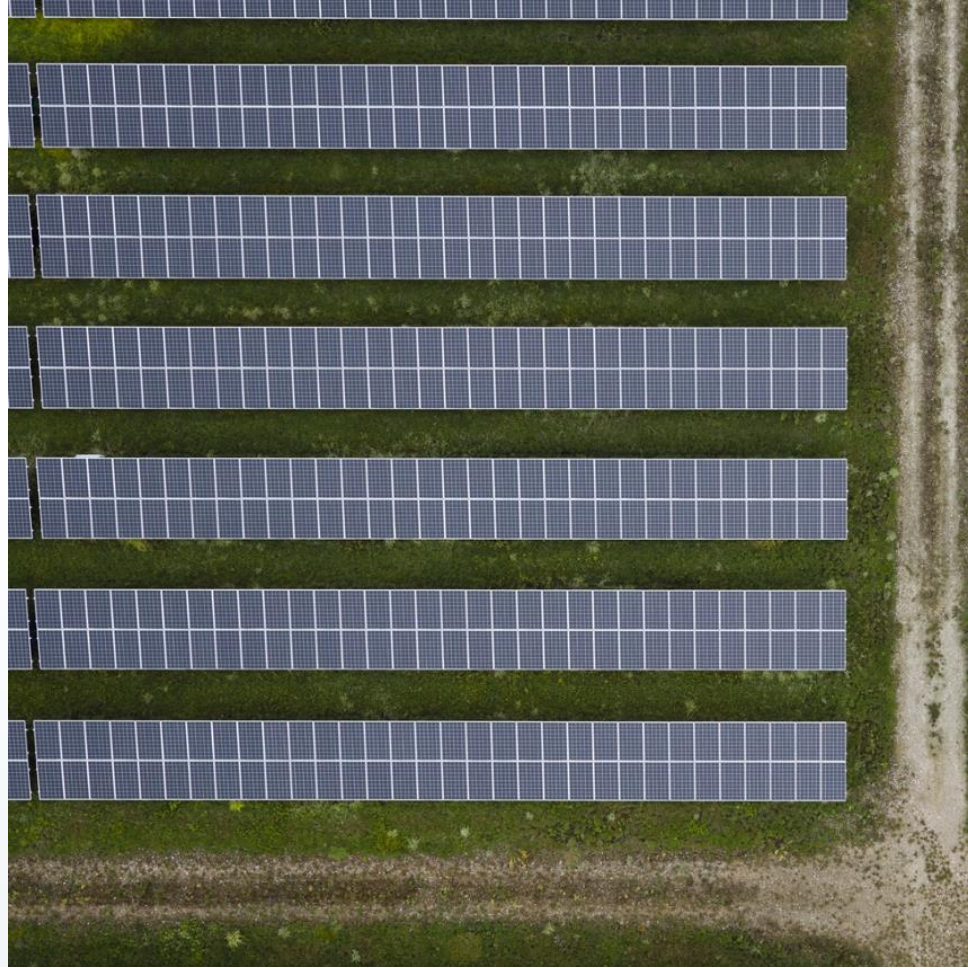
BESLUIT-2023-2116-Bijlage 10 Profijtplan

Profijtplan Zonnepark de Voort

Juli 2024

Inhoud

1. Inleiding
2. Financiële participatie volgens participatiewaaiers en uitnodigingskader
3. Invulling Profijtplan

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

Energie coöperatie BrummenEnergie en Vattenfall willen zoveel mogelijk maatschappelijke meerwaarde creëren met dit zonnepark. Wij geloven in duurzame, lange-termijn relaties met de omgeving en goed nabuurschap. Dat betekent dat inwoners en bedrijven binnen de gemeente Brummen aantoonbaar meeprofiten van de komst van het zonnepark. Belangrijk uitgangspunt daarbij is deelname laagdrempelig blijft, ook voor degenen met een kleine beurs. In dit profijtplan staat beschreven hoe hier invulling aan wordt gegeven.

1.2 Invulling geven aan financiële participatie

In het Klimaatakkoord is vastgelegd dat gestreefd moet worden naar 50% lokaal eigendom. Hierin wordt het gebruik van de participatiewaaijer gedurende het proces aangemoedigd om te komen tot een overzichtelijke, haalbare en wenselijke vormgeving van de financiële participatie.

Het Uitnodigingskader van de gemeente Brummen geeft ook al richting aan de invulling van financiële participatie. Daarom worden de componenten van financiële participatie zoals gedefinieerd in het uitnodigingskader hier als uitgangspunt gebruikt en wordt een toelichting gegeven op de wijze waarop hier voor project de Voort invulling aan wordt gegeven. Om het plan in breder perspectief te plaatsen, toetsen we het plan aan de participatiewaaijer van het Klimaatakkoord.

Alle opties uit de waaijer staan naast elkaar, er is dus geen sprake van prioritering. Financiële participatie is maatwerk en moet aansluiten bij de lokale behoefte. We bepalen de samenstelling van het uiteindelijke pakket van de diverse profijtregelingen en de concrete invulling hiervan daarom idealiter in overleg met de omgeving en de energiecoöperatie(s) waarmee we samenwerken.

1.3 Visie BrummenEnergie en Vattenfall

- Het is van belang dat de lokale gemeenschap kan meeprofiten van de komst van het zonnepark.
- BrummenEnergie en Vattenfall zijn het project daarom samen gestart. Door de samenwerking tussen BrummenEnergie en Vattenfall is 50% lokaal eigendom geborgd. Daarnaast wordt gedurende het participatieproces verder onderzocht waar de behoefte voor financiële participatie van de omwonenden van het zonnepark liggen.
- BrummenEnergie en Vattenfall streven naar een opzet waarbij de directe belanghebbenden kunnen meeprofiten, ook degenen met een kleine beurs.
- Middels communicatie worden de omwonenden van het zonnepark geïnformeerd over hoe zij kunnen meeprofiten.

1.4 Toetsende rol flexibele deel Omgevingsadviesraad (OAR)

Het flexibele deel van de omgevingsadviesraad (OAR) bestaat uit een aantal bewoners uit de (directe) omgeving en is samengesteld tijdens de eerste informatiebijeenkomst op 29 maart 2022. De OAR heeft in de totstandkoming van de financiële participatie een adviserende en toetsende rol.

2. Financiële participatie volgens participatiewaaijer en uitnodigingskader

2.1 Financiële participatie in de participatiewaaijer

De participatiewaaijer is een hulpmiddel om financiële participatie vorm te geven. "De participatiewaaijer is bedoeld als menukaart voor projectparticipatie, waaronder financiële participatie. Alle opties uit de waaijer staan naast elkaar, er is dus geen sprake van prioritering. Ieder project is immers maatwerk, geen project is hetzelfde. Dat betekent dat het soms gewenst is meerdere opties uit de waaijer toe te passen. Tegelijkertijd is stapeling van opties niet het doel. Het is ook niet zo dat het toepassen van meerdere vormen van participatie gelijk staat aan méér acceptatie. De uiteindelijke afspraken in het participatieplan (zowel over het ontwerp als over financiële deelname of tegemoetkoming) moeten daarom een uitkomst zijn van het gezamenlijke gesprek tussen overheid, initiatiefnemer en omgeving".

De participatiewaaijer benoemt vier vormen van financiële participatie:

- 1. Mede eigenaarschap:** omwonenden profiteren mee als mede-eigenaar van een wind- of zonneproject, via een vereniging of coöperatie.
- 2. Financiële deelneming:** omwonenden nemen risicodragend deel aan een project, bijvoorbeeld door aandelen, certificaten of obligaties.
- 3. Omgevingsfonds:** een deel van de opbrengsten komt ten goede aan maatschappelijke doelen in de buurt, zoals een sportclub of wijkvereniging.
- 4. Omwonendenregeling:** direct omwonenden ontvangen voordeel, bijvoorbeeld in de vorm van verduurzaming van hun woning of korting op groene stroom.

Participatiewaaijer

Opties voor projectparticipatie bij zon- en windprojecten op land
November 2019

Verskillende varianten van financiële participatie weergegeven in de participatiewaaijer

2. Financiële participatie volgens participatiewaai en uitnodigingskader

2.2 Financiële participatie in het uitnodigingskader

Hieronder staan puntsgewijs de belangrijkste punten rondom financiële participatie uit het uitnodigingskader² van gemeente Brummen beschreven.

- Het Klimaatakkoord bevat de afspraak om te streven naar een eigendom voor de lokale omgeving van 50% van de productie van hernieuwbare energie. Dit is een inspanningsverplichting en geen resultaatsverplichting. Het gaat hierbij in de eerste plaats om collectief lokaal eigendom of landeigenaren die de lokale omgeving (financieel) mee laten doen.
- Belangrijk is daarnaast de medezeggenschap over hoe het zonnepark ontwikkeld wordt, wie welke vergoeding krijgt voor grond of geleden schade, en waar de revenuen aan besteed worden.
- We hanteren als beoordelingsgrond dat initiatiefnemers participatiemogelijkheden aanbieden in de vorm van financiële deelname.
- Uit het initiatief moet een meerwaarde voor zowel de fysieke als de maatschappelijke omgeving vloeien. Zo kunnen de opbrengsten bijdragen aan natuurontwikkeling, een verbetering van de biodiversiteit, de verduurzaming van de landbouw, of maatschappelijke doelen in de buurtchap en omgeving.
- Het is aan de initiatiefnemer(s) en de lokale omgeving om te bepalen welke vormen van financiële participatie gehanteerd worden. Het is logisch dat hierbij ook rekening wordt gehouden met een eerlijke verdeling vanuit hinder-optiek. Dit betekent als uitgangspunt: wie meer hinder zal ervaren kan een grotere opbrengst ten opzichte van andere betrokkenen krijgen.

- Doordat gemeente Brummen de eis stelt om de initiatieven via een gebiedsproces te ontwikkelen, bepaalt de initiatiefnemer met de inwoners samen op welke manier de opbrengsten terugvloeien in het gebied en wat er met dit geld wordt gedaan voor de leefbaarheid. Dit geeft de mogelijkheid om dorps-/energiecoöperaties en/ of gebiedsfondsen te vormen. We juichen het dan ook toe als een initiatiefnemer in een vroeg stadium een gelijkwaardige samenwerking met een gebieds(-energie)coöperatie aangaat, al dan niet in combinatie met een gebiedsfonds.

2.3 Toepassing uitnodigingskader en participatiewaai

Het uitnodigingskader en de participatiewaai hanteren voor het grootste deel vergelijkbare uitgangspunten. Voor het komen tot de invulling van het financiële participatie gebruiken we het uitnodigingskader als uitgangspunt en de bewoording van de participatiewaai om de participatieopties te in te vullen.

3. Invulling Profijtplan

3.1. Vormgeving financiële participatie

Met de vroegtijdige gelijkwaardige samenwerking tussen BrummenEnergie en Vattenfall is 50% lokaal eigendom en zeggenschap geborgd (H3.2). Financiële deelneming (H3.3) wordt mogelijk gemaakt via BrummenEnergie. Hiernaast is middels gesprekken met de OAR, omwonenden, de gemeente, en een vragenlijst opgehaald waar de verdere behoeftes liggen voor financiële participatie. Hieruit zijn de volgende standpunten naar voren gekomen:

- De omgeving moet kunnen meeprofiteren zonder lid te worden van een energiecoöperatie;
- De opbrengsten moeten bijdragen aan een verbetering van het landschap door natuurontwikkeling, het stimuleren van biodiversiteit, de verduurzaming van de landbouw, of maatschappelijke doelen in de buurtschap en omgeving;
- Degene die de lasten ervaren van het zonnepark moeten hiervoor worden gecompenseerd;
- De omwonenden wensen geen rol te spelen in het beheren van een omgevingsfonds.

Om deze reden is het voorstel om in dit project de mogelijkheden van financiële participatie uit te breiden met een omgevingsfonds/omwonendenbijdrage (H3.4) en een omwonendenregeling (H3.5). Aanvullende voordelen voor de omgeving door de komst van het zonnepark zijn:

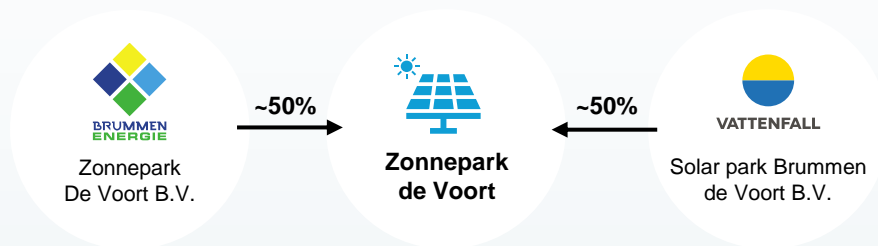
- Maatregelen omtrent landschappelijke inpassing (H3.6);
- Werkgelegenheid door deelname van lokale bedrijven bij werkzaamheden (H3.7).

Hiermee worden alle opties van de participatiewaaiër toegepast en daarmee gepast invulling gegeven aan het terugvloeien van de opbrengsten naar de omgeving. In de volgende paragrafen wordt dit verder toegelicht.

3.2 Mede-eigenaarschap: Lokaal eigendom door BrummenEnergie

Zonnepark de Voort wordt gelijkwaardig ontwikkeld door BrummenEnergie en Vattenfall. Voor de realisatie en exploitatie van zonnepark de Voort zijn twee projectentiteiten opgericht. De helft van het zonnepark komt in coöperatief eigendom van BrummenEnergie (Zonnepark De Voort B.V.). Het rendement hiervan wordt besteed aan maatschappelijke doelen in de gemeente Brummen. De leden van de coöperatie en de omwonenden kunnen met projectvoorstellen komen hoe het rendement te verdelen. Hiermee is lokaal eigendom geborgd. De andere helft komt in handen van Vattenfall (Solar park Brummen de Voort B.V.) (zie schematische weergave hieronder).

Bij het definitieve ontwerp wordt een logische splitsing van het zonnepark gemaakt die de definitieve eigendomsverhouding bepaald. Deze eigendomsverdeling wordt notarieel vastgelegd voor de start van de bouw .

Schematische weergave eigenaarschap zonnepark de Voort

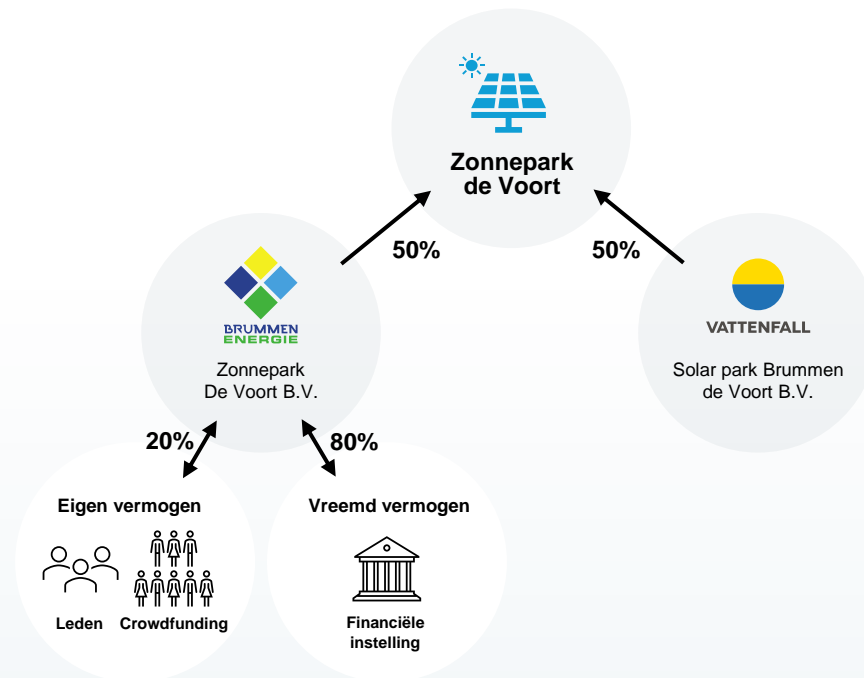
3. Invulling Profijtplan

3.3. Financiële deelneming

Omdat BrummenEnergie voor de helft eigenaar is van zonnepark de Voort, zal de energiecoöperatie dus ook de helft van de financiering van het zonnepark voor haar rekening moeten nemen, onderverdeeld in circa 80 procent vreemd vermogen (banklening) en circa 20 procent eigen vermogen. Dit eigen vermogen zal moeten worden opgebracht door de (leden van de) coöperatie en bedrijven uit de omgeving van Brummen, waardoor niet alleen financiële deelneming mogelijk wordt gemaakt maar men ook (mede-)eigenaar wordt van Zonnepark De Voort B.V. (zie schematische weergave hieronder). Dit gebeurt middels de uitgifte van obligaties (een achtergestelde lening).

De obligaties worden met een tijdens de uitgifte marktconforme rente en een looptijd van 15 jaar uitgegeven. De obligaties worden aangeboden via een AFM goedgekeurd investeringsplatform. De hoeveelheid uit te geven obligaties is afhankelijk van de totale investeringskosten van het zonnepark. 20% van het eigen vermogen betekent naar verwachting een bedrag van circa €1.000.000,-. De minimum inleg voor een enkele obligatie wordt zo bepaald dat zoveel mogelijk mensen mee kunnen profiteren en het rendement toch aantrekkelijk blijft.

De openstelling van de obligatieregeling vindt plaats na het financiële investeringsbesluit en voordat de bouwfase is afgerond. Bij uitgifte wordt rekening gehouden met een voorkeursvolgorde. De beschikbare leningen worden het eerst aangeboden aan de leden van BrummenEnergie en de inwoners en ondernemers in de gemeente Brummen. Als daarmee nog onvoldoende kapitaal is opgehaald, wordt de inschrijving open gesteld voor de provincie Gelderland en daarna voor heel Nederland. De investeerders ontvangen een jaarlijks rendement op hun uitgegeven lening.

Schematische weergave financiering BrummenEnergie

3. Invulling Profijtplan

3.4. Omgevingsfonds/omgevingsbijdrage

Met het omgevingsfonds/omgevingsfonds beogen we dat de omgeving kan mee profiteren zonder risicodragend te investeren. Voor het omgevingsfonds/omgevingsbijdrage wordt een vuistregel gehanteerd van €0,25/MWh vanuit beide projectentiteiten.

De toekenning van het omgevingsfonds/omgevingsbijdrage is gebaseerd op hinder-optiek. Daarbij is uitgegaan van adressen binnen een straal van 800m ten westen van het zonnepark, met toevoeging van enkele huishoudens in de kern van Tonden. Binnen deze straal zijn een aantal omwonenden uitgesloten omdat zij het gebied niet als hun directe leefomgeving ervaren. Dit geldt voor de inwoners aan de oostzijde is de spoorlijn en de N345, en voor de adressen De Voortweg 1 en 2 en de Windheuvelstraat. Ook zijn een aantal omwonenden in de kern van Tonden juist toegevoegd omdat de komst geografisch gezien impact heeft op hun leefomgeving. Het gaat om de adressen Tondensestraat 3,5, 5a, 6, 7 (zie bijlage 1 voor kaart). Voor de verdeling van het omgevingsfonds/-bijdrage is afgesproken om geen onderscheid te maken tussen de twee doelgroepen. Direct omwonenden maken wel aanspraak op een specifieke omwonendenregeling.

	Afstand randen van het plangebied	Adressen (N=25)
Direct omwonenden (exclusief grondeigenaar)	<400m: omgevingsfonds + omwonendenregeling	Tondensestraat 18 De Voortweg 7, 9
Bredere groep omwonenden	<800m: omgevingsfonds	De Voortweg 3, 6, 8, 11, 13, 15, 17 Tondensestraat 3, 5, 5A, 6, 7, 8, 8A, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 20, 22

Vragenlijst

Om te bepalen hoe en over welke termijn we het omgevingsfonds/-bijdrage het beste kunnen uitgeven hebben we de geselecteerde adressen binnen een straal van 800 meter vanaf het zonnepark met uitzondering van de landeigenaar een keuzemenu gestuurd. Indien de voorkeur wordt uitgesproken voor het oprichten van een lange-termijn omgevingsfonds, wordt door BrummenEnergie en Vattenfall een onafhankelijke partij ingeschakeld om het te beheren.

In het geval een omgevingsbijdrage is het oprichten van een fonds niet noodzakelijk. Op basis van de beantwoording wordt de uitwerking democratisch bepaald, waarbij de meeste stemmen gelden. In de vragenlijst zijn de onderstaande opties opgenomen:

1. Omgevingsfonds	Jaarlijks een bedrag in een fonds ter besteding aan activiteiten in de buurt. Dit bedrag komt uit op €0,25/MWh (megawattuur) per jaar. Dat levert naar verwachting een totaal op van tussen de €4000 en €5000 per jaar voor een duur van 30 jaar. De bestedingsmogelijkheden leggen we van tevoren vast.
2. Omgevingsbijdrage – optie 1	In één keer bij de start van de bouw een bedrag verdelen over 25 huishoudens in de buurt, wat naar eigen inzicht kan worden uitgegeven. Het totaalbedrag is afhankelijk van het uiteindelijke vermogen van het zonnepark. Naar verwachting zal het totaalbedrag op zo'n €100.000 uitkomen, wat betekent dat we zo'n €4000,- per huishouden kunnen uitkeren.
3. Omgevingsbijdrage - optie 2	Vouchers voor besteding aan producten en diensten bij Vattenfall en Feenstra. Omdat bij interne besteding korting kan worden gegeven, kunnen we de waarde van de voucher verhogen tot naar verwachting zo'n €5000,- per huishouden.

Resultaten keuzemenu

Het keuzemenu is naar 25 adressen verstuurd. We hebben van 10 adressen een antwoord ontvangen. Op één na werd door alle inzenders de voorkeur voor het eenmalig uitkeren van een vast bedrag gekozen. Na het financiële investeringsbesluit en voor de start van de bouw wordt contact gezocht door Vattenfall en BrummenEnergie met de directe en bredere groep omwonenden om de uitvoering van de omgevingsbijdrage af te stemmen. Hiervoor wordt individueel contact gezocht met de desbetreffende huishoudens. Het totaalbedrag is afhankelijk van het uiteindelijke vermogen van het zonnepark.

3. Invulling Profijtplan

3.5 Omwonendenregeling

Voor de omwonenden binnen een straal van 400m vanaf het plangebied met direct zicht op het zonnepark worden aanvullende regelingen getroffen (zie tabel vorige pagina voor adressen). De grondeigenaar en familie zijn van de aanvullende compensatieregelingen uitgesloten omdat zij direct belanghebbenden van het zonnepark zijn.

Aanspreekpunt groenbeheer tijdens exploitatieperiode

Alle direct omwonenden krijgen de contactgegevens van de groenbeheerder. Mocht de inpassing om welke reden dan ook niet goed aanslaan, of niet het beoogde resultaat behalen, dan worden direct maatregelen getroffen om dat recht te zetten.

Hulp bij planschadeonderzoek

Indien gewenst laten Vattenfall en BrummenEnergie een planschaderisicoanalyse uitvoeren voor alle adressen die in de categorie directe omwonenden vallen. Als de eigenaren blijken planschade te hebben geleden, dan wordt dit volgens de geldende wetgeving gecompenseerd.

Strook toevoegen aan perceel

Omdat de bewoners van de Tondensestraat 18 de grootste hinder van het zonnepark ondervinden is een voorstel gedaan om de omwonendenregeling voor dat adres aan te vullen met het vergroten van hun perceel zodat ze dat zelf kunnen inrichten en beheren om hun uitzicht te verbeteren (zie afbeelding hiernaast).

BrummenEnergie en Vattenfall hebben dit met de grondeigenaar, een agrarisch makelaar en de gemeente overlegd. Initiatiefnemers faciliteren de aankoop en herbestemming van een strook van zo'n 500-600m². Om dit concreet in te vullen wordt een overeenkomst met specifiek uitgewerkte afspraken opgesteld tussen de grondeigenaar, BrummenEnergie en Vattenfall en de eigenaar van [REDACTED].

Voorstel aankoop grond [REDACTED]

3. Invulling Profijtplan

3.6 Maatregelen omtrent landschappelijke inpassing

Investering landschappelijke inpassing

Initiatiefnemers vinden het belangrijk dat door de ontwikkeling van het zonenpark wordt geïnvesteerd in het versterken van landschappelijke en ecologische elementen in het plangebied. Hiervoor is een forse investering nodig. BrummenEnergie en Vattenfall investeren bijna 5 keer zo veel in de inpassing als Planbureau voor de Leefomgeving hanteert in haar uitgangspunten voor de meerkosten voor extra maatregelen voor landschap en natuur ([PBL, 2024](#)). Zie ook in de tabel hieronder.

	Verwachte investering Vattenfall en BrummenEnergie (eur/kWp)	PBL-2024-uitgangspunten landschap en natuur (eur/kWp)
Verwachte investeringskosten (eenmalig)	10-15	3

In het landschapsplan zijn de inpassingsmaatregelen uitgebreid beschreven.

Aanleg en beheer landschappelijke inpassing

De aanleg van landschappelijke inpassing en het onderhoud daarvan wordt uitgevoerd door een erkende uitvoeringspartij, waarbij het bedrijf Buitenmeesters de voorkeurspartij is aangezien zij hebben meegeschreven aan het landschapsplan. In principe is de uitvoeringspartij het eerste aanspreekpunt voor de omwonenden als blijkt dat beplanting niet goed aanslaat, of aanvullend onderhoud noodzakelijk is.

Landschappelijke inpassing

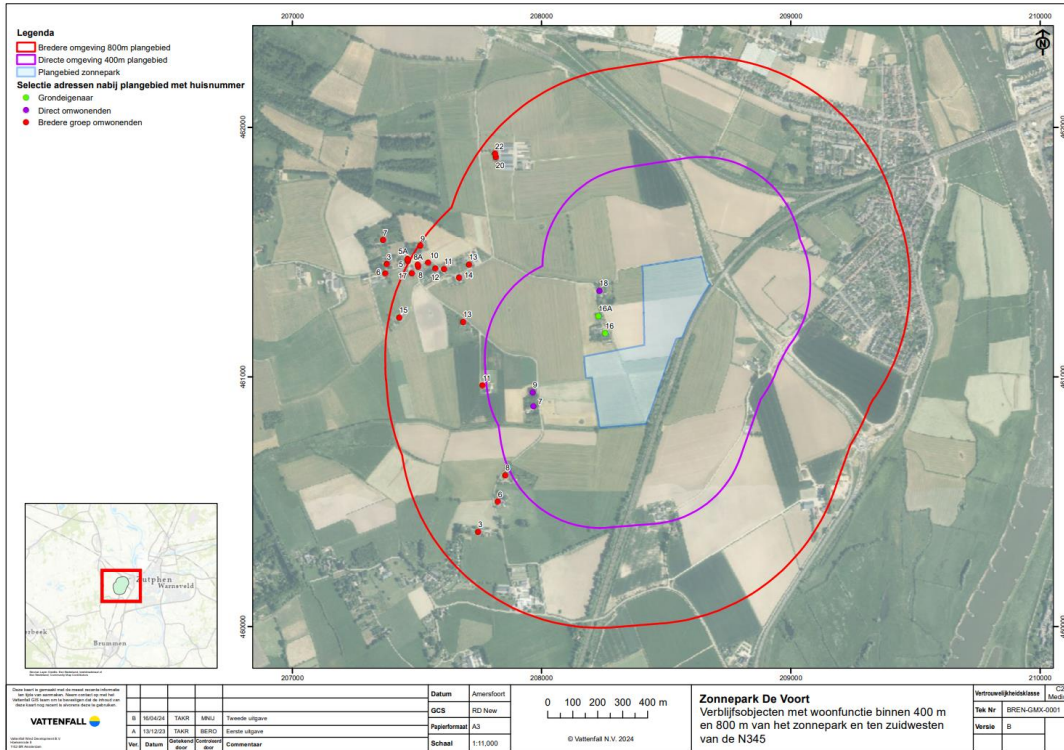
Een deel van de nieuwe landschapselementen zijn van blijvende aard en blijven na de exploitatieperiode van het zonnepark aanwezig. De gemeente neemt dit op in het omgevingsplan.

3.7 Werkgelegenheid door deelname van lokale bedrijven bij werkzaamheden

Lokale en regionale bedrijven worden uitgenodigd om deel te nemen aan de aanleg, bouw en onderhoud van zonnepark De Voort. Wij stimuleren de betrokkenheid van zoveel mogelijk lokale ondernemers in de aanbesteding van het werk.

Bijlage

Bijlage 1 – Directe en bredere omgeving

Huisnummer	Huisletter	Postcode	Straatnaam	Woonplaats
Direct omwonenden				
13		6075AC	Tandpoortstraat	Tandpoort